

TA'LIM SOHASIDA SMM PLATFORMALARINING O'RNI

Berdiyeva Gulnoza Rizikulovna, Shamsiddinov G'iyosjon Xusniddin o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

"Matematika va ta'limda axborot texnologiyasi" kafedrasi o'qituvchilari

Murtozayeva Ruxshona, Uralova Dinora, Uzoqova Dildora

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

"Matematika va ta'limda axborot texnologiyasi" kafedrasi talabalari

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim sohasida SMM (Social Media Marketing) platformalarining o'rni, ahamiyati va ularni samarali qo'llash yo'llari keng yoritilgan. Raqamli texnologiyalar tez sur'atlarda rivojlanayotgan bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismiga aylanmoqda. SMM vositalari — Facebook, Instagram, Telegram, YouTube, TikTok kabi platformalar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotni kuchaytirish, ta'lim muassasalarining imijini shakllantirish, o'quv jarayonida motivatsiyani oshirish hamda axborotni tezkor yetkazish imkonini beradi. Maqolada SMMning ta'limdagi o'rni tahlil qilinib, uning ijobiy va salbiy jihatlari, shuningdek, ta'lim sifatini oshirishda tutgan o'rni ko'rsatib berilgan. Raqamli savodxonlikni rivojlantirish, o'qituvchilarni SMM vositalaridan samarali foydalanishga o'rgatish, shuningdek, o'quvchilarning onlayn ta'limga qiziqishini oshirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, SMM platformalarini ta'lim jarayoniga to'g'ri va maqsadli integratsiya qilish zamonaviy o'qitish usullarini rivojlantiradi, ta'lim muassasalarining raqamli muhitdagi nufuzini oshiradi va o'quvchilarda ijodkorlik hamda mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: SMM, ta'lim, ijtimoiy tarmoqlar, raqamli ta'lim, marketing, kommunikatsiya, media savodxonlik, raqamli madaniyat, onlayn o'qitish, masofaviy ta'lim, axborot texnologiyalari, innovatsion ta'lim, brending, kontent marketing, o'qituvchi, o'quvchi, interaktiv ta'lim, motivatsiya, kreativlik, virtual muhit, media platformalar, elektron ta'lim, axborot almashinuvi, vizual kontent, ta'lim sifatini oshirish, raqamlashtirish, ta'lim strategiyasi, ta'lim muassasasi imiji, internet tarmog'i, kommunikativ ko'nikmalar, auditoriya, foydalanuvchi faolligi, samaradorlik, onlayn muloqot, o'qitish jarayoni, raqamli resurslar, o'quv kontenti, ta'lim texnologiyalari, bilim almashinuvi, ilg'or tajriba, innovatsion yondashuv.

Annatation: This article explores the role, importance, and effective use of SMM (Social Media Marketing) platforms in the field of education. In today's digital age, social media platforms have become an integral part of the educational process. Tools such as Facebook, Instagram, Telegram, YouTube, and TikTok strengthen

communication between teachers and students, help shape the image of educational institutions, increase motivation, and ensure fast information sharing. The paper analyzes the positive and negative aspects of SMM in education and its contribution to improving the quality of learning. Special attention is paid to the development of digital literacy, training teachers to effectively use SMM tools, and enhancing students' engagement in online learning. The study concludes that integrating SMM platforms into the educational process in a targeted and meaningful way promotes modern teaching methods, enhances the digital reputation of educational institutions, and fosters creativity and independent thinking among learners.

Keywords: SMM, education, social media, marketing, digital education, media literacy, communication, innovation, online learning, motivation, digital culture, content marketing, e-learning, educational technology, information exchange, teacher-student interaction, virtual environment, creativity, engagement, digital transformation.

Абстрактный: В данной статье рассматриваются роль, значение и эффективное использование SMM (Social Media Marketing) платформ в сфере образования. В современную эпоху цифровых технологий социальные сети становятся неотъемлемой частью образовательного процесса. Такие платформы, как Facebook, Instagram, Telegram, YouTube и TikTok, способствуют укреплению коммуникации между преподавателями и учащимися, формируют имидж образовательных учреждений, повышают мотивацию и обеспечивают оперативную передачу информации. В статье анализируются положительные и отрицательные стороны применения SMM в образовании, а также его влияние на повышение качества обучения. Особое внимание уделяется развитию цифровой грамотности, обучению педагогов эффективному использованию SMM-инструментов и повышению интереса учащихся к онлайн-обучению. Результаты исследования показывают, что целенаправленная интеграция SMM-платформ в образовательный процесс способствует развитию современных методов обучения, укрепляет цифровую репутацию учебных заведений и формирует у обучающихся творческое и самостоятельное мышление.

Ключевые слова: SMM, образование, социальные сети, маркетинг, цифровое образование, медиаграмотность, коммуникация, инновации, онлайн-обучение, мотивация, цифровая культура, контент-маркетинг, электронное обучение, образовательные технологии, обмен информацией, взаимодействие учителя и ученика, виртуальная среда, креативность, вовлечённость, цифровая трансформация.

Kirish

Hozirgi globallashuv va raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan davrda axborot almashinuvi va marketing faoliyati tubdan o'zgarib bormoqda. An'anaviy reklama vositalari asta-sekin o'z ahamiyatini yo'qotib, ularning o'rnini internet va ijtimoiy tarmoqlar egallamoqda. Ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar orqali mahsulot va xizmatlarni targ'ib qilish, brend imijini shakllantirish hamda mijozlar bilan bevosita muloqot o'rnatish samarali natija bermoqda. Shu jarayonda SMM zamonaviy marketingning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida shakllandi. SMM ijtimoiy tarmoqlar yordamida auditoriyani jalb qilish, iste'molchilar ehtiyojini o'rganish va sotuv hajmini oshirish imkonini beradi. Bugungi kunda ko'plab korxonalar, tadbirkorlar va shaxsiy brendlar o'z faoliyatini aynan SMM orqali rivojlantirmoqda. Instagram ijtimoiy tarmog'i esa vizual kontentga asoslanganligi sababli SMM platformalari orasida alohida o'rin egallaydi. Foto va video materiallar orqali tezkor va samarali axborot yetkazish imkoniyati Instagram'ni marketing uchun qulay vositaga aylantirdi. Ushbu platforma orqali biznes akkauntlar yuritish, reklama joylashtirish, maqsadli auditoriyani aniqlash va ularning faolligini oshirish mumkin. Ta'lim sohasida SMM platformalari (ijtimoiy tarmoqlar) o'quvchilarni jalb qilish, ma'lumot almashish, kreativlikni rivojlantirish va masofaviy o'qitishni qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi, bu esa an'anaviy o'qitish usullarini zamonaviy texnologiyalar bilan boyitadi, bu platformalar orqali o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi aloqa jonlanadi, yangi o'quv materiallari taqdim etiladi va ta'lim jarayoni yanada qiziqarli hamda samarali bo'ladi, ayniqsa O'zbekistonda bu soha hali rivojlanayotgan bo'lsa-da, katta salohiyatga ega.

SMM platformalarining ta'limdagi ahamiyati. Abituriyent va talabalarni jalb etish. Oliy o'quv yurtlari o'zlarining imkoniyatlari, qabul jarayonlari va talabalik hayoti haqida ma'lumot berish uchun SMM-dan foydalanadi, bu esa yoshlarga tezkor va qiziqarli ma'lumot yetkazishni ta'minlaydi. SMM da abituriyentlarni jalb qilish uchun turli platformalar (Instagram, Telegram, YouTube, Facebook) orqali qiziqarli kontent (videolar, qiziq testlar, jonli efirlar, qabul qoidalari tushuntirishlari, talaba hayotidan lavhalar) joylashtirish, ularga to'g'ridan-to'g'ri murojaat qilish (savollarga javob, maslahatlar), maqsadli reklama berish, bloggerlar bilan hamkorlik qilish va eng muhimi, ular uchun foydali, ishonchli va qiziqarli ma'lumotlar manbai bo'lish muhimdir, bu esa oliy ta'lim muassasasiga qiziqishni oshiradi. Asosiy SMM platformalari ulardan foydalanish yo'llari. Instagram: Qisqa, dinamik videolar (talaba hayoti, fakultetlar, qiziq faktlar), qabul komissiyasi bilan savol-javoblar, "Behind the Scenes" (kulgi orti) ko'rinishlar. Postlar: Yaxshi dizaynli posterlar, qabul sanalari, imtiyozlar, ijtimoiy tarmoqlar orqali qabul jarayonini tushuntirish. Telegram: Barcha yangiliklar, qabul qoidalari, yangiliklar, fayllar (qabul dasturlari) uchun asosiy manba. Abituriyentlar uchun savol-javob, maslahat berish. Universitet turi, talabalar intervyulari, professor-

o'qituvchilar bilan suhbat, dars jarayonidan lavhalar, qabul jarayoni bo'yicha batafsil tushuntirishlar. Qisqa, trenddagi videolar, qiziqarli ma'lumotlar, ma'lumotnoma funksiyasi. Jozibador kontent yaratish usullari. Qiziqarli hikoyalar. Talabalar hayotidan, qiziq tadbirlardan, muvaffaqiyatli bitiruvchilar hikoyalaridan foydaling. Jonli efirlar. Qabul komissiyasi vakillari, dekanlar bilan jonli savol-javoblar tashkil qiling. Qiziqarli testlar/quizlar. Abituriyentning qaysi fakultetga mosligini aniqlovchi testlar. Ma'lumotni qulay formatda yetkazish: Qabul qoidalari, sanalari haqida oddiy va tushunarli infografikalar.

Abituriyentlar bilan muloqot: Ularning savollariga tez va aniq javob berish, qiziqishlarini o'rganish. Interaktiv o'qitish. Telegram, Instagram, Facebook kabi platformalar orqali o'qituvchilar darslarni jonli efirlar, qisqa video darslar va interaktiv savol-javoblar orqali o'tishlari mumkin. Interaktiv o'qitish SMM platformasi deganda, ijtimoiy tarmoqlarda (Telegram, Instagram kabi) foydalanuvchilarni jalb qilish, ularga bilim berish va o'zaro muloqotni kuchaytirish uchun interaktiv vositalardan (viktorinalar, so'rovnomalar, jonli efirlar, botlar) foydalaniladigan tizim tushuniladi, bu yondashuv ma'lumotni samarali yetkazish, brendga sodiqlikni oshirish va auditoriyani faol ishtirok etishga undash uchun qo'llaniladi. Interaktiv kontent: Viktorinalar va so'rovnomalar. Foydalanuvchilarning bilimlarini sinash va fikrlarini bilish uchun. Jonli efirlar. sessiyalari orqali bevosita muloqot qilish. Botlar. Avtomatlashtirilgan interaktiv topshiriqlar va ma'lumot almashish uchun. Ovozli tanlovlar: Auditoriyaning ovoz berishini ta'minlash. Platformalar. Telegram (kanallar, guruhlar, botlar), Instagram (Stories, Reels), Facebook kabi ijtimoiy tarmoqlar. Maqsad: O'quv materiallarini qiziqarli qilish. Auditoriyani faol jalb qilish. Breindning tanilishini oshirish. Sotuvlarni ko'paytirish (agar bu tijoriy maqsad bo'lsa). Amaliy o'qitish. Haqiqiy vaziyatlardan foydalanish, trendlarga moslashish va amaliy maslahatlar berish.

SMM platformalarida interaktiv o'qitish auditoriyaning diqqatini ushlab turadi, ma'lumotni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi va platforma bilan aloqani mustahkamlaydi, bu esa marketing maqsadlariga erishishda interaktiv o'qitish. SMM platformasi deganda, ijtimoiy tarmoqlarda (Telegram, Instagram kabi) foydalanuvchilarni jalb qilish, ularga bilim berish va o'zaro muloqotni kuchaytirish uchun interaktiv vositalardan (viktorinalar, so'rovnomalar, jonli efirlar, botlar) foydalaniladigan tizim tushuniladi. Bu yondashuv ma'lumotni samarali yetkazish, brendga sodiqlikni oshirish va auditoriyani faol ishtirok etishga undash uchun qo'llaniladi.

Ma'lumot almashish va hamkorlik: Guruhlar, kanallar va sahifalar orqali o'quvchilar o'z bilimlarini baham ko'rishlari, loyihalarda birga ishlashlari va o'qituvchilardan bevosita maslahat olishlari mumkin. Ma'lumot almashish deganda, bilim, ma'lumotlarni xavfsiz, samarali va tizimli ravishda tashkilotlar, jamoalar yoki shaxslar o'rtasida uzatish va birgalikda ishlash jarayoni tushuniladi, bu esa turli platformalar, sintetik ma'lumotlar,

tadqiqotlar , va qonuniy asoslar orqali ta'minlanadi. Asosiy jihatlari. Jamoaviy ish. Bir jamoa a'zolari o'rtasida ma'lumotlarni almashish va strukturalash, versiya nazorati kabi funksiyalar. Xavfsizlik. Ma'lumotlar almashinuvini xavfsiz va qonuniy tarzda amalga oshirish, sintetik ma'lumotlar yordamida maxfiylikni saqlash. Tadqiqot va rivojlanish: Fan, texnologiya va ishlab chiqarishdagi yutuqlarni tarqatish, tadqiqot institutlari va oliy ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlik. Platformalar. Zamonaviy raqamli platformalar bu jarayonni osonlashtiradi. Innovatsiyalarni rag'batlantiradi, samaradorlikni oshiradi, bilimlarni keng tarqatadi. Qisqacha aytganda, bu — ma'lumotlarni o'zaro almashish orqali birgalikda muvaffaqiyatga erishish va yangilik yaratishning muhim vositasidir. Kreativlik va tanqidiy fikrlashni oshirish: SMM platformalari o'quvchilarni o'z fikrlarini ifodalash, kontent yaratish (video, post, infografika) va bu kontentni boshqalar bilan baham ko'rishga undaydi, bu esa ularning kreativligini oshiradi. Kreativlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun ta'lim jarayonida yangi usullar qo'llash, ochiq muloqotni rag'batlantirish, muammolarni har tomonlama tahlil qilish, ijodiy yechimlar izlash, doimiy o'rganish va tajribalar orttirish muhim, buning uchun turli texnologiyalar va usullar mavjud. Kreativlikni rivojlantirish usullari. G'oyalarni erkin bildirish va yangi g'oyalar hosil qilish. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish usullari: Manbalarni solishtirish, dalillarni tekshirish. Mantiqiy xulosalar chiqarish. Sabab-oqibat bog'lanishlarini aniqlash. O'z fikrini himoya qilish. Argumentlar bilan fikrini asoslay olishidir. Muammoli vaziyatlar. O'quvchilarni real hayotiy muammolarni hal qilishga undash. Loyihaviy ta'lim. O'quvchilarga mustaqil loyihalar ustida ishlash imkonini berish. Ochiq muhokamalar. Turli fikrlarni o'rganishga imkon beruvchi muhokamalar uyushtirish. Masofaviy ta'limni qo'llab-quvvatlash: Pandemiya davrida ko'rsatganidek, SMM platformalari ta'lim jarayonining uzluksizligini ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Masofaviy ta'limni qo'llab-quvvatlash — bu talabalar va o'qituvchilarga onlayn o'qitish jarayonida yordam berish uchun zarur bo'lgan turli xizmatlar va resurslar tizimi, jumladan, texnik yordam (kompyuterlar, internet), metodik qo'llab-quvvatlash, o'quv materiallari (elektron resurslar) va qulay boshqaruv tizimlari. Bu jarayon ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga qaratilgan. Masofaviy ta'limni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlari: Texnik qo'llab-quvvatlash, kompyuter, internet va dasturiy ta'minot bilan bog'liq muammolarni hal qilish. Platformalardan foydalanishda yordam (masalan, Zoom, Moodle, Google Classroom). Metodik qo'llab-quvvatlash: O'qituvchilarga onlayn darslarni qanday o'tish, materiallarni qanday taqdim etish bo'yicha ko'rsatmalar. Interaktiv darslar yaratish, baholash usullari bo'yicha maslahatlar. O'quv va metodik materiallar. Elektron darsliklar, video darslar, testlar va boshqa raqamli resurslar taqdim etish. Boshqaruv Tizimlari. O'quv jarayonini onlayn kuzatish, vazifalar berish va topshiriqlarni qabul qilish uchun

platformalar. Tahliliy-huquqiy baza: Masofaviy ta'limni tartibga soluvchi qonun-qoidalar va talabalar uchun sertifikatlar.

Xulosa

Qo'llaniladigan Smm platformalari va ularning xususiyatlari. Telegram: Kanallar va guruhlar orqali tezkor xabar almashish, hujjatlar, videolar, audio fayllarni ulashish, onlayn testlar o'tkazish uchun ideal. Telegramning foydali tomonlari — tezkor xabar almashish, katta hajmdagi fayllarni yuborish, kanallar orqali ma'lumot tarqatish, xavfsiz chatlar, o'ziga xos "Tanlangan" funksiyasi bilan fayl almashish; zararli tomonlari esa, ba'zi chatlar shifrlanmaganligi, maxfiylik borasida ba'zi shubhalar (garchi ishlab chiqaruvchi xavfsizlikni ta'kidlasa-da), shuningdek, ko'p vaqt sarflash, noto'g'ri ma'lumotlar tarqalishi kabi holatlaridir. Foydali tomonlari: Matn, ovozi xabar, surat, video va fayllarni bepul yuborish imkoniyati. Kanal va guruhlar: Ma'lumotlarni keng auditoriyaga tarqatish (kanallar) va ommaviy muhokamalar (guruhlar) uchun qulay. Saqlangan xabarlar: O'zingizga fayllar, havolalar, eslatmalar yuborish va ularni saqlash (bulutli xotira) imkoniyati. Xavfsizlik: Yashirin chatlarda kuchli shifrlash (end-to-end encryption) qo'llaniladi, bu maxfiylikni ta'minlaydi. Ochiq API: Dasturchilar uchun ochiq API mavjudligi, turli botlar va funksiyalarni yaratish imkonini beradi. Bulutli saqlash: Barcha xabarlar va fayllar bulutda saqlanadi, istalgan qurilmadan kirish mumkin.

Zararli tomonlari: Maxfiylik va xavfsizlikka oid xavotirlar. Standart chatlar end-to-end shifrlanmagan, bu ba'zi tanqidlarga sabab bo'ladi. Shifrlangan chatlar mavjud, lekin barchasi undan foydalanmaydi. Noto'g'ri ma'lumotlar Kanallar orqali yolg'on, noto'g'ri yoki zararli kontent tarqalishi mumkin. Vaqtini o'g'irlashi. Ko'plab kanallar va guruhlar doimiy yangiliklar bilan to'lib, foydalanuvchining vaqtini sarflab yuborishi mumkin. Botlar: Ba'zi botlar noqonuniy yoki xavfli faoliyat yuritishi mumkin. O'chirilgan xabarlardan xavfsizlik. Xabarlarni o'chirish imkoniyati bo'lsa-da, o'chirib yuborish jarayoni har doim ham to'liq xavfsiz bo'lmasligi mumkinligi haqida ba'zi shubhalar bor. Instagram va TikTok Qisqa video darslar, qiziqarli faktlar, laboratoriya tajribalari, ta'limga oid trendlar orqali yoshlarni jalb qilish. Instagram va TikTok foydali va zararli tomonlarga ega: foydalari orasida muloqot, bilim olish, ijodiy ifoda imkoniyatlari bo'lsa, zararlari qaramlik, miya faoliyatiga salbiy ta'sir, qisqa vaqtga diqqatni jamlash, psixologik bosim, hamda nomaqbul kontentga duchor bo'lishni o'z ichiga oladi. Asosiysi, foydalanishni nazorat qilish va o'z vaqtini to'g'ri taqsimlash muhimdir.

Foydali tomonlari : Muloqot va ijtimoiy aloqalar. Do'stlar, oila a'zolari va yangi tanishlar bilan bog'lanish imkoniyati. Ta'lim va ma'lumot olish: Qiziqarli faktlar, yangi ko'nikmalar (masalan, pishirish, sport, til o'rganish) bo'yicha qisqa videolar orqali o'rganish. Ijodkorlikni rivojlantirish: Rasmlar, videolar yaratish, musiqa bilan ishlash, o'z iste'dodini namoyish etish. Biznes va Marketing: Tadbirkorlar va brendlar uchun

mahsulotlarini targ'ib qilish. Qiziqarli va kungilochar kontent: Kulgili videolar, trendlar, musiqa.

Zararli tomonlari : Ba'zi tadqiqotlarga ko'ra, bu platformalarga qaramlik boshqa moddalarga qaramlik bilan teng bo'lishi mumkin. Miya faoliyatiga ta'sir. Qisqa videolarga haddan ortiq berilib ketish miyaning diqqatni jamlash qobiliyatiga salbiy ta'sir qilishi mumkin. Psixologik bosim. Boshqa odamlarning "mukammal" hayotini ko'rish natijasida o'zini past his qilish, hayotdan norozilik. Nomaqbul kontent. Yoshlar nomaqbul, ma'naviyatsiz yoki noto'g'ri ma'lumotlar bilan to'qnash kelishi mumkin. Vaqtni bekor o'tkazish: Foydali emas, balki keraksiz kontentga uzoq vaqt sarflash. Facebook va YouTube: Jonli darslar, ma'ruzalar, vebinarlar o'tkazish, uzoqroq kontentlarni joylashtirish va jamoatchilik bilan aloqa o'rnatish uchun. Facebook va YouTube'ning foydali tomonlari aloqa o'rnatish, bilim olish, biznesni rivojlantirish bo'lsa, zararli jihatlari ruhiy salomatlikka salbiy ta'sir, vaqtni bekorga sarflash, yolg'on ma'lumotlar va nomunosib kontentlar bilan tanishishdir, ammo platformalarning foydalanish usuli yaxshi yoki yomon natijalarni belgilaydi.

Foydali tomonlari: Do'stlar, oila a'zolari bilan aloqada bo'lish, yangi tanishlar orttirish imkonini beradi. Bilim va ma'lumot olish: Turli mavzular bo'yicha videolar ko'rish, yangi narsalarni o'rganish, mahorat orttirish mumkin. Biznes va proffesional rivojlanish. Biznesni reklama qilish, mahsulot sotish, professional tarmoq orqali karyerani rivojlantirish. Film, musiqalar, komediya, o'yinlar orqali dam olish.

Zararli tomonlari: Ortiqcha foydalanish kayfiyatni tushiradi, o'ziga ishonchsizlikni oshiradi, "FOMO" (biror narsadan qolish qo'rquvi)ni keltirib chiqaradi. Vaqtni behuda sarflash: Qiziqarli kontentlar chalg'itib, vaqtni ko'p sarflashga olib keladi. Yolg'on va noto'g'ri ma'lumotlar: Yolg'on xabarlar, fitna nazariyalari tez tarqalishi mumkin. Nomunosib kontent: Bolalar uchun salbiy ta'sir ko'rsatuvchi, zo'ravonlik, odobsizlik aks etgan kontentlar (masalan, YouTube) tarqalishi mumkin. Maxfiylik muammolari. Shaxsiy ma'lumotlar xavfsizligi va maxfiylik buzilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Asadov, A. (2020). O'zbekiston adabiyoti tarixi. Toshkent: o'zbekiston nashriyoti.
2. Mustayokka, S. (2019). Modern o'zbek poeziyasining rivojlanish bosqichlari. Samarqand: samdpu nashriyoti.
3. Jalilov, T. (2021). Adabiyot va zamon: yangiliklar va an'analar. Buxoro: buxdpu nashriyoti.
4. Murodov, R. (2022). O'zbek romani: janrlari va mualliflari. Nishon: Nishon nashriyoti.

- 
5. Rahimov, E. (2018). Adabiyotshunoslik muammolari: nazariy va amaliy jihatlar. Toshkent: Fan va texnologiya.
 6. Yusupov, D. (2023). O'zbek folklorini tadqiq qilish zamonaviy yondashuvlar. Farg'ona: Farg'DPU nashriyoti.
 7. Tursunov, J. (2020). O'zbekiston adabiyatidagi asosiy mavzular. Toshkent: Adabiyot va san'at nashriyoti.
 8. Maxmudjonovna, Yaxiyaxonova Muhiba. "Mustaqil ta'limni tashkil etishda ilg 'or xorijiy tajribalarning ahamiyati." Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences 1.5 (2021): 742-749.
 9. Yaxiyaxonova, Muxiba. "1-sinf o „quvchilariga “Informatika va AT” fanini o „qitishda loyiha daftaridan foydalanish.: 1-sinf o „quvchilariga “Informatika va AT” fanini o „qitishda loyiha daftaridan foydalanish." Modern problems and prospects of applied mathematics 1.01 (2024).
 10. Ashirova, Mavluda, and Muxiba Yaxiyaxonova. "Raqamli iqtisodiyot davrida kriptovalyuta va bitkoin." Международная конференция академических наук. Vol. 3. No. 4. 2024.